

Espanyol per a persones estrangeres

Nivell avançat

Competència lingüística comunicativa

A. Competència pragmàtica

1. Funcions

1.1. Coneixements i informació

Identificar i identificar-se; informar; narrar; descriure processos; afirmar, negar; anunciar; postil·lar; assentir i dissentir; classificar; comparar; confirmar la veracitat d'un fet; corroborar; desmentir; expressar desconeixement; expressar dubte.

1.2. Opiniions, creences; hipòtesis

Expressar acord i desacord; expressar i argumentar una opinió; atribuir un fet a algú; conjecturar; expressar una creença; expressar escepticisme; formular hipòtesis sobre esdeveniments presents, passats i futurs; objectar; predir; suposar; valorar un fet com a causa o conseqüència d'un altre, com a contingent o com a versemblant.

1.3. Propòsits d'acció: intencions, decisions, voluntat.

Expressar el propòsit, la intenció o voluntat de fer alguna cosa; oferir alguna cosa; oferir ajut; oferir-se a fer alguna cosa; acceptar o negar-se a fer alguna cosa; admetre; consentir; convidar; prometre, jurar; retractar-se...

1.4. Actes directius i persuasius (que tenen com a finalitat que la persona destinatària faci o no faci alguna cosa)

Donar ordres; demanar informació; demanar, sol·licitar, suplicar alguna cosa, que algú faci alguna cosa, demanar ajut; demanar confirmació; demanar consell, aconsellar, desaconsellar, recomanar; demanar i donar instruccions; demanar opinió; demanar, donar i denegar permís, demanar autorització, autoritzar i denegar autorització; restringir; dispensar o eximir algú de fer alguna cosa; exigir; advertir, alertar; amenaçar, intimidar; animar i desanimar; demandar; desestimar; persuadir, dissuadir; expressar el desig que algú faci alguna cosa; prevenir algú en contra d'alguna cosa o d'una persona; censurar; prohibir; proposar, suggerir; queixar-se, reclamar; recordar alguna cosa a una persona; recriminar, retreure, renyar.

1.5. Sentiments, actituds, estat físic i anímic

Expressar estat físic, de salut o d'ànim: admiració; decepció; afecte, estimació, amor, odi; simpatia, antipatia; alegria, felicitat, tristesa; ànim, ansietat; aprovació, desaprovació; confiança, desconfiança, escepticisme; desig; rebuig; fàstic; indiferència; dubte; esperança, desesperança; dolor, alleujament; irritació; preocupació; sorpresa; temor; tranquil·litat; menyspreu; resignació, vergonya. Acusar; defensar; excusar.

1.6. Relació social; actituds envers les altres persones

Presentar-se i respondre a una presentació; saludar, respondre a una salutació, demanar de transmetre una salutació; acomiadar-se, respondre a un acomiadament;

convidar, acceptar o declinar una invitació; agrair, respondre a un agraïment; atreure l'atenció; demanar disculpes i perdó, perdonar; donar, acceptar i refusar excuses; donar la benvinguda; expressar aprovació; expressar condol; felicitar i respondre a una felicitació; interessar-se per algú o per quelcom, respondre a mostres d'interès; lamentar; compadir-se; insultar; fer compliments.

2. Competència sociolingüística

Atès que la llengua és un fenomen sociocultural que incideix en la forma en què les persones es comuniquen i que comporta una manera de veure i d'entendre el món, cal posar l'accent en els aspectes de l'ús de la llengua, que es relacionen amb aquest fenomen i que conformen la competència lingüística. A continuació es llisten els aspectes que caldrà incorporar en el curs del procés d'ensenyament-aprenentatge d'aquest nivell:

2.1. Marcadors lingüístics de relacions socials que reflecteixen les diferències en l'estatus de les persones interlocutores, la proximitat de la relació i el registre del discurs i es manifesten en:

- La selecció i l'ús de les salutacions de rebuda, presentació, comiat.
- La selecció i l'ús de formes de tractament, formal, informal, familiar.
- Les convencions en els torns de paraula.

2.2. Fórmules de cortesia que varien d'una cultura a una altra i la inadequada aplicació de les quals entrebanca o impossibilita el funcionament dels principis de cooperació i pot comportar malentesos interculturals.

2.3. Introducció d'expressions de saviesa popular - component significatiu de l'aspecte lingüístic de la competència sociocultural - i actualment, grafitis, eslògans publicitaris a la televisió o a la vestimenta, i plafons als llocs de treball, amb la mateixa funció.

- Refranys
- Expressions idiomàtiques
- Cites

2.4. Diferències de registre referides a diversos usos de la llengua en contextos diferents:

- formal
- estàndard
- informal
- familiar

2.5. Introducció al reconeixement d'alguns indicadors lingüístics de procedència geogràfica, grup professional, social, generacional. Aquests indicadors poden ser de:

- lèxic
- accent
- aspectes paralingüístics
- llenguatge corporal

B. Competència discursiva

El text com a unitat mínima de comunicació

1. Organització del discurs

1.1. Adequació al context.

Relació del text amb la situació de comunicació.

Identificació i/o selecció de:

1.1.1. Els indicis situacionals (lloc, canal, destinataris, persones interlocutores i relació entre ells) i la intenció comunicativa.

- Altres indicis (gestualitat, elements icònics i visuals com a suport del text).

1.1.2. Funció comunicativa del text.

1.1.3. Tipus de text i format.

1.1.4. Varietat i registre:

- Llengua oral i llengua escrita. Les diferències d'ús entre el codi oral i l'escrit

- Els registres formal, informal i estàndard.

1.1.5. Tema: enfocament i contingut. Selecció de les idees principals i secundàries.

1.2. Coherència textual

El text com a unitat global de significat.

1.2.1. Pertinència del contingut.

Selecció de contingut rellevant.

1.2.2. Estructuració del contingut.

Ordenació lògica de les idees.

1.2.3. Selecció de les estructures morfosintàctiques i del lèxic adequats.

1.3. Cohesió textual.

Organització interna del text. Inici, desenvolupament i conclusió de la unitat textual.

Relacions sintàctiques i semàntiques (fenòmens gramaticals i lèxics) que connecten els enunciats d'un text entre si.

Consolidació i ampliació dels continguts desenvolupats al nivell intermedi, d'acord amb els objectius d'aquest nivell

1.3.1. Inici del discurs. Mecanismes iniciadors (presa de contacte): *Señoras y señores*; i fórmules per iniciar cartes: *Distinguidos señores*; *Estimado compañero*:

- Introducció del tema: *No sé si lo sabes, pero...*; *Por cierto*; *El motivo de esta carta...*; *En relación a*.

- Tematització: *Esto que dices*; *lo que te propuso Carlos...*

1.3.2. Desenvolupament del discurs.

- Desenvolupament temàtic

Manteniment del tema.

- Correferència anafòrica i catafòrica

Ús d'articles, pronoms, demostratius, possessius, quantificadors, adverbis i concordança de temps verbals.

- Repetició: sinònims, antònims, hipernònims, hipònims, camps lèxics.

- Reformulació. Paràfrasi i aclariments: *Mejor dicho*; *dicho de otro modo*; *me parece que no me he explicado bien, lo que yo quería decir es que*.

- Èmfasi: *Claro que sí*; *ya lo creo*.

Expansió del tema

- Exemplificació: *Para poner un ejemplo...*; *a modo de ejemplo...*, *para citar un caso*.

- Al·lusions, referències, cites i evocacions: *En relación con...*, *respecto a...*, *en cuanto a ...*; *como dice...*; *hay que recordar que*.

- Definicions: *Esto significa que*.

- Enumeració, seqüenciació temporal: *En primer lugar*; *primero*, *segundo*, *después*, *a continuación*; *por último*, *para terminar*.

- Reforç. Precisió / matisació: *En concreto, especialmente, dicho de otra manera; con esto quiero decir.*
- Contrast: *Mientras que; a pesar de eso; no sólo... sino que...; sin embargo, por el contrario.*
- Causa: *Debido a; ya que.*
- Conseqüència: *Por consiguiente; en consecuencia.*
- Introducció de subtemes: *Por otra parte, además; con respecto a; volviendo a lo que decíamos antes.*
- Personalització: *Desde mi punto de vista...; a mi modo de ver; sinceramente.*

Canvi temàtic

- Digressió: *Por cierto, hago un paréntesis; ya que dices esto.*
 - Recuperació de la paraula: *Como decía; así pues; bien, entonces; volviendo al tema.*
- La connexió: ús d'elements d'enllaç i organització del text.

Connectors textuais

- Addició: *Además, asimismo; así como.*
- Contrast: *Sin embargo; no obstante; mientras que; por el contrario.*
- Finalitat: *A fin de (que); con el objeto de (que); con tal de (que).*
- Causa: *A causa de (que); debido a; gracias a.*
- Conseqüència: *A consecuencia de; por consiguiente.*
- Condició: *A condición de que.*

1.3.3. Conclusió del discurs

- Resum /Recapitulació: *Resumiendo; en pocas palabras; en síntesis, para concluir, en conclusión.*

• Indicació de tancament textual i tancament textual: *Así que; y para acabar; finalmente; pues bien, lo dejamos aquí; y esto es todo, gracias por la atención.*

1.3.4. Discurs oral: iniciació i manteniment (recursos específics).

- El torn de paraula: presa, manteniment i cessió: *Perdona que te interrumpa pero; Bueno, a mí me gustaría decir que; con relación a lo que tú dices; Sí, claro, dime, dime.*
- Paper de la persona interlocutora.

Demostració d'implicació: *Sí, claro, No hombre, no, Sí, ya lo entiendo, ya.*

Incredulitat: *¡Anda!*; Indiferència o resignació: *Bueno, mira.* Admiració: *Caramba, ¡quién lo diría!, ¡Es increíble!*

Petició de confirmació: *¿Me explico?; No sé si me he explicado bien; ¿A ti qué te parece?*

Recursos dilatoris: *Bueno, no sé, a ver, en fin.*

Autocorrecció, rectificació, expressió de dubte: *Bueno, yo no quería decir eso; lo que yo quería decir es que; en realidad; realmente; a lo mejor.*

- L'entonació com a recurs de cohesió del text oral.

1.3.5. La puntuació com a recurs de cohesió d'un text escrit: usos dels signes de puntuació.

2. Textos i àmbits d'ús

2.1. Expressió i interacció oral

2.1.1. Converses de caràcter col·loquial i transaccional.

2.1.2. Converses de caràcter formal o semi-formal.

2.1.3. Monòlegs espontanis o preparats, adreçats a una audiència: narracions de fets, experiències; exposició argumentada d'idees i presentacions de temes d'interès general no especialitzat.

2.1.4. Participació en tertúlies i debats.

2.1.5. Participació en activitats d'aprenentatge i d'avaluació (presentacions d'un tema d'interès personal o professional, debats, simulacions, enquestes, entrevistes...)

2.1.6. Anuncis publicitaris.

2.1.7. Participació en *xats*, *blogs*, i altres mitjans que ens ofereix en Internet i les TIC.

2.2. Expressió i interacció escrita

2.2.1. Cartes formals: de sol·licitud, acceptació, reclamacions, queixes...

2.2.2. Escrits personals, informes i articles relacionats amb els estudis o la feina.

2.2.3. Formularis de reclamació, comunicats d'accidents o sinistres.

2.2.4. Articles d'opinió (cartes al director, revista de l'escola...).

2.2.5. Prendre apunts i fer resums.

2.2.6. Escriptura creativa (cançons, poemes, contes, altres textos literaris...).

2.2.7. Activitats d'aprenentatge i avaluació (crítiques d'espectacles, narracions, escriptura creativa, col·laborativa...).

2.2.8. Participació en *xats*, *blogs*, i altres mitjans que ens ofereixen en Internet i les TIC.

2.3. Comprensió oral

2.3.1. Notícies, reportatges, debats, tertúlies, etc. emesos per ràdio o televisió.

2.3.2. Espectacles en directe (teatre, cinema, esports, concerts, cançons...).

2.3.3. Discursos, conferències...

2.4. Comprensió escrita

2.4.1. Diaris i revistes.

2.4.2. Textos literaris (novel·la, assaig, poesia...).

2.4.3. Manuals d'instruccions, catàlegs i prospectes.

2.4.4. Tires còmiques i acudits.

2.4.5. Anuncis publicitaris.

2.4.6. Diccionaris monolingües

2.5. Mediació oral i escrita

2.5.1. Fer d'intermediari/ària en transaccions i situacions socials per a amistats, família, col·legues professionals, convidats estrangers...

2.5.2. Resum de l'essencial d'articles de diaris i revistes.

2.5.3. Resum d'una xerrada o conferència sobre temes d'interès general o relacionats amb l'àmbit acadèmic o professional de l'alumne.

2.5.4. Traducció de fragments d'articles de diaris, revistes, de novel·les, poemes, i textos no especialitzats.

C. Competència lingüística.

1. Lèxic i aspectes semàntics

1.1. Repertoris lèxics relacionats amb una àmplia gamma de temes generals, concrets i abstractes, i amb els àmbits de la vida quotidiana, que es refereixen als objectius d'aquest nivell.

1.2. Famílies lèxiques (sinònims, antònims i mots polisèmics). Vulgarismes, argot d'ús freqüent, cultismes i neologismes.

1.3. Paraules compostes i derivades. Formació de paraules per derivació. Prefixos i sufixos.

1.4. Abreviacions, símbols i sigles.

1.5. Interjeccions i onomatopeies.

1.6. Frases fetes més freqüents.

• Amb pronoms sense referent (*dárselas de...; pasarlas canutas*).

1.7. Dites i refranys més freqüents.

2. Morfosintaxi

Elements constituents de l'oració

2.1. El substantiu

- Consolidació i ampliació dels continguts desenvolupats al nivell intermedi, d'acord amb els objectius d'aquest nivell.

2.1.1. Tipus de substantius.

2.1.2. Morfologia del substantiu.

- Gènere i nombre. Casos especials.
- Substantius de doble gènere.
- Concordança *ad sensum*.

2.2. L'adjectiu

- Consolidació i ampliació dels continguts desenvolupats en el nivell intermedi, d'acord amb els objectius d'aquest nivell.

2.2.1. Prefixació d'adjectius.

2.2.2. Anteposició i posposició de l'adjectiu. Usos de l'anteposició en el llenguatge periodístic i poètic. Canvis de significat segons la posició.

2.2.3. Substantivació de l'adjectiu. Ús de l'article determinat i del neutre *lo*.

2.2.4. Concordances especials.

2.2.5. Concordança *ad sensum*.

2.2.6. Canvis de funció de l'adjectiu: substantivació, usos adverbials...

2.2.7. Gradació del adjectiu *lo* + adjectiu (*que*): funcionament i concordança.

2.3. Els determinants

- Consolidació i ampliació dels continguts desenvolupats al nivell intermedi, d'acord amb els objectius d'aquest nivell

2.3.1. Articles.

- Usos dels articles definits i indefinits i les regles de presència/absència.
- L'article neutre: valors i usos.
- Substantivació d'adjectius, adverbis i verbs.

2.3.2. Demonstratius

- Oposicions entre tots ells: usos deíctics, discursius i anafòrics.
- Posposició dels deíctics i diferents valors.
- Locucions amb demostratius.

2.3.3. Possessius

- Combinació de possessius amb altres determinants: possessius/articles
- Usos de *propio*.
- Locucions amb possessius.

2.3.4. Indefinits

- *Cualquiera* i combinació amb altres indefinits. Usos.
- Usos de: *cierto, demás, varios, tal, tales*.

2.3.5. Quantificadors

- *Algo*.
- *Algo de/nada de* i construccions partitives.
- Numerals: ordinals, multiplicatius, partitius, distributius, col·lectius i romans.

2.3.6. Sufixes en *-ena*.

- Concordança amb posposició i anteposició.
- Numerals i articles.

2.3.7. Referir-se a un substantiu ja identificat a través de l'ús d'articles, demostratius, possessius i indefinits sense substantiu.

2.4. Els pronoms

• Consolidació i ampliació dels continguts desenvolupats al nivell intermedi, d'acord amb els objectius d'aquest nivell.

2.4.1. Pronoms personals subjecte:

• Usos especials de pronoms subjectes (tercera persona per primera en textos formals,...)

• Valors de *tú/usted*. *Voseo*.

• Consolidació i ampliació de les regles de presència/absència del pronom subjecte.

2.4.2. Complement directe i complement indirecte.

• Consolidació i ampliació de la combinació de dos pronoms (CI/CD) i de la reduplicació del complement directe.

• *Lo* per a atributs.

• Reduplicació de *lo* amb *todo*.

• Sistematització de l'ús de la preposició *a* amb el complement directe de persona.

• *Leísmo*.

2.4.3. Usos de *se*:

• Medial.

• Impersonal.

• Passiva reflexa.

• Involuntarietat (*se me; te se...*)

• Verbs de moviment.

2.4.4. Pronoms amb preposició. Consolidació i ampliació dels continguts desenvolupats al nivell intermedi, d'acord amb els objectius d'aquest nivell.

• Usos freqüents de: *mismo, sí, consigo...*

2.4.5. Locucions amb pronoms.

2.4.6. Pronoms relatius. Consolidació i ampliació dels continguts desenvolupats al nivell intermedi, d'acord amb els objectius d'aquest nivell.

• *Cuyo/cuya, cuanto/a*.

• Èmfasi de *ser* amb relatiu.

• Consolidació i ampliació del relatiu amb preposició i determinant: *ésa que, con aquellos que, de los cuales, sin la cual*.

• Usos amb indicatiu/subjuntiu.

2.4.7. Mecanismes de pronominalització: articles, demostratius, possessius i indefinits.

2.5. El verb

• Consolidació i ampliació dels continguts desenvolupats al nivell intermedi, d'acord amb els objectius d'aquest nivell.

2.5.1. Present d'indicatiu: present històric.

2.5.2. Imperfet d'indicatiu: consolidació de tots els usos (periodístics, relat de somnis, conatius...)

2.5.3. Pretèrit indefinit, perfet, imperfet i plusquamperfet d'indicatiu: Consolidació i ampliació d'usos i contrast.

2.5.4. Plusquamperfet d'indicatiu: anterioritat i posterioritat.

2.5.5. Pretèrit anterior d'indicatiu. Conjugació i usos en textos escrits formals.

2.5.6. Futur perfet i imperfet d'indicatiu. Consolidació i ampliació d'usos. Contrast entre ambdós futurs.

2.5.7. Condicional simple i compost. Consolidació i ampliació d'usos.

2.5.8. Imperatiu afirmatiu i negatiu. Consolidació i ampliació d'usos.

2.5.9. Present i pretèrit perfet de subjuntiu. Consolidació i ampliació d'usos.

- 2.5.10. Pretèrit imperfet de subjuntiu. Conjugació i usos.
- 2.5.11. Pretèrit plusquamperfet de subjuntiu. Conjugació i usos.
- 2.5.12. Contrast d'ús dels modes indicatiu i subjuntiu en present i passat.
- 2.5.13. Formes no personals del verb: infinitiu, gerundi i participi compostos. Conjugació i usos.
- 2.5.14. La veu passiva i la passiva reflexa. Conjugació i usos.
- 2.5.15. L'estil directe e indirecte. Canvis corresponents als subjectes i a la correlació de temps i modes.
- 2.5.16. Verbs de règim preposicional.
- 2.5.17. Correlació temporal: condicionals, subordinades.
- 2.5.18. Perífrasis verbals.
 - D'infinitiu, de gerundi i de participi: usos.
- 2.5.19. *Ser* i *estar*: Consolidació i ampliació del contrast.
 - Diferència de significat amb adjectius.
 - Anticipació de *ser* amb relatius.
 - Usos de *ser* per localitzar espacialment i temporal.
- 2.5.20. La impersonalitat: 3a. pers. plural, 2a. pers. sing., 3a. pers. Sing. Usos de: *se, uno, cualquiera...*

2.6. Les preposicions i les locucions preposicionals

- Consolidació i ampliació dels continguts desenvolupats al nivell intermedi, d'acord amb els objectius d'aquest nivell.
- Sistematització dels usos de *por / para*
- Usos de: *según, excepto (que), incluso*.
- Usos més freqüents i lexicalitzats de: *ante, bajo, cabe, so, tras*.

2.7. Els adverbis i les locucions adverbials.

- Consolidació i ampliació dels continguts desenvolupats al nivell intermedi, d'acord amb els objectius d'aquest nivell.

2.8. Conjuncions de coordinació i subordinació

- Consolidació i ampliació de l'ús de conjuncions finals, condicionades, adversatives, concessives, consecutives, modals, etc. a nivell formal i informal, i tan en l'oral com en l'escrit, d'acord amb els objectius d'aquest nivell.

2.9. Connectors de coordinació i subordinació

- Consolidació i ampliació de l'ús de conjuncions finals, condicionades, adversatives, concessives, consecutives, modals, etc. a nivell formal i informal, i tan en l'oral com en l'escrit, d'acord amb els objectius d'aquest nivell.

2.10. Recursos de connexió textual orals i escrits, a nivell formal i informal.

- *Con respecto a; por lo que se refiere a; finalmente; como conclusión*.

L'oració

Consolidació i ampliació de les diferents combinatòries de l'ordre dels elements constituents de l'oració.

2.11. L'oració simple

2.11.1. Tipus d'oració simple.

- Oració dubitativa.
- Oració desiderativa.
- Oració interrogativa directa.
- Oració impersonal.
- Oració distributiva.
- Oració exclamativa.
- Oració passiva i passiva reflexa.

2.12. L'oració composta

La coordinació

- Oracions distributives
- Oracions disjuntives.
- Oracions adversatives.

La subordinació

2.12.1. Oracions subordinades substantives amb el verb en indicatiu, subjuntiu o infinitiu.

- Oracions interrogatives indirectes.

2.12.2. Oracions subordinades adjectives amb el verb en indicatiu o subjuntiu. Relatius amb estructures emfàtiques amb el verb *ser*.

2.12.3. Oracions subordinades adverbials amb el verb en infinitiu, indicatiu o subjuntiu, registres formals e informals.

- Temporals d'anterioritat, posterioritat i simultaneïtat: *antes de (que), en cuanto, tan pronto como, cada vez que, mientras tanto, a medida que...*
- Causals: *ya que, debido a, gracias a, dado que, dado/a...*
- Modals: *así, de este modo, de esta manera...*
- Finals: *para (que), con el fin de (que), con el objeto de (que)...*
- Consecutives: *o sea que de modo que, por lo tanto, en consecuencia, por consiguiente...*
- Consessives: *aunque, a pesar de (que), aun + gerundi, sin embargo, así y todo...*
- Condicionals: *si, excepto que, a condición de que, a no ser que, en caso de que, salvo que, siempre y cuando...*
- Comparatives: *como si*, i consolidació dels continguts desenvolupats al nivell intermedi

2.12.4. L'estil directe i l'indirecte. Canvis corresponents a la repetició de paraules pròpies o d'altres, d'acord amb la situació comunicativa: canvis en els subjectes i en la correlació de temps i modes; canvis en deictics i marcadors d'acord amb les coordenades espacials i temporals: pronoms, possessius, demostratius, expressions de temps i espai; i canvis lèxics.

3. Ortografia i aspectes gràfics

- Consolidació i ampliació dels continguts desenvolupats al nivell intermedi en el corpus lingüístic propi del nivell.

3.1. Sistematització de l'ús de majúscules i minúscules.

3.2. Sistematització de la separació sil·làbica de les paraules en l'escriptura.

3.3. Sistematització de les regles d'accentuació gràfica.

3.4. Diftongs, triftongs, hiatus i homòfons.

3.5. La dièresi.

3.6. Sistematització de l'ús dels signes de puntuació.

4. Fonètica i fonologia

- Consolidació i ampliació dels continguts desenvolupats al nivell intermedi en el corpus lingüístic propi del nivell.
- 4.1. L'entonació: segmentació del discurs en unitats melòdiques.
- 4.2. El ritme, les pauses.
- 4.3. Identificació i producció dels fonemes vocàlics: diftongs, triftongs, hiatus, sinalefa.
- 4.4. Identificació i producció dels fonemes consonàntics.
- 4.5. Enllaç de sons en el grup fònic.
- 4.6. Paraules amb doble accent.
- 4.7. Sistematització de la identificació i producció dels patrons melòdics de tot tipus d'oracions.